

בחקירות של שמיטה, שנה וחודש. אבל חכמים סוברים, שאפילו אמרו העדים: אמש הרג אותו, או: עכשיו הרגו, בודקים את העדים בכל שבע החקירות, כדי לבלבל דעתם ולגלות על ידי כך מתוך דבריהם, אם יש דופי בעדותם.

וכן שואלים את העדים: **מכירין אתם אותי?** כלומר, אם הם עדי רוצח, שואלים אותם, אם הם מכירים את הנרצח, שמא גוי היה (8)?

התרייתם בו? שכן ההלכה היא, שאין אדם חייב מיתת בית דין או מלקות, אלא אם כן התרו בו בשעת העבירה, דהיינו שאמרו לו: אל תעשה עבירה זו(9), שכן אתה מתחייב עליה מיתת בית דין או מלקות, והוא השיב:

היה, מפני שאחד מן העדים יודע שהחדש הקודם היה ל' יום, והשני חושב שחודש קודם היה רק כ"ט יום, ולפיכך יש לשאול את העדים באיזה יום בשבוע, שאם הם מכוונים בו, אנו תולים שאחד מן העדים טעה בעיבורו של חדש קודם, אבל אם העדים אינם מכוונים באיזה יום בשבוע, עדותם בטלה, כי רואים שהם לא טעו רק בעיבורו של חדש קודם.

8. כתב המאירי [ע' קעב] כי אפילו במקום שהרוב ישראל, אין הנים כן מאומד. וברמב"ם וברבינו חננאל פירשו, שאף לגבי הרוצח, או כל נידון אחר, שואלים את העדים אם הם מכירים אותו.

9. בספר קול סופר כתב כי המשנה הדגישה שצריך להתרות בנידון בלשון נוכח, ואם התרו העדים ואמרו: אנחנו מתרים כל מי שיעשה עבירה זו יומת, והוא משיב אף על פי כן ועושה, אין זו התראה, אלא צריכים להגיד לו בנוכח, דע אם תעשה עבירה זו תומת במיתה זו משום

ולכן גם שואלים את העדים באיזה שעה ביום היה המעשה, כי שמא אין עדים היכולים להזימם לכל היום, אבל יכולים להזימם על השעה שמעידים עליו.

רבי יוסי אומר: אין בודקים את העדים אלא בשלש חקירות, ואלו הן:

א. **באיזה יום?**

ב. **באיזה שעה?**

ג. **באיזה מקום?**

שהואיל וגביית העדויות היא לרוב כעבור ימים אחדים בלבד לאחר המעשה, אין צורך

ומוסיף הר"ז הלוי, אם אמר שיודע את התאריך בחודש אבל אינו זוכר את היום בשבוע, אין עדותו נפסלת בכך, אבל אם אמר, יודע אני באיזה יום בשבוע היה אבל איני יודע את התאריך בחדש, עדותו פסולה, כיון שלא בירר את הזמן היטב, שהרי יש ארבע שבתות בחדש אחד, ואין אנו יודעים באיזה שבוע מהחדש היה המעשה. ועדים שהיו עמהם ביום ראשון באחד משבועות החדש לא יוכלו להזימם, רק אם יעידו שכל ימי הראשון של אותו חודש היו עמהם במקום אחר, וכיון שכן, נחשבת העדות, עדות שאי אתה יכול להזימה.

אבל אם העד אומר את התאריך בחדש, אנחנו יכולים לחשב לבד באיזה שבוע ובאיזה יום בשבוע אירע המעשה, ויכולים להזימם בכך.

עד כאן דברי הר"ז הלוי.

ומביא הר"ן כי ה"ר דוד ז"ל חולק וסובר כי אפילו אם אמרו העדים את התאריך בחדש, אנו צריכים לשאול אותם באיזה יום בשבוע היה, שהרי המשנה בהמשך הכשירה בעד אחד אומר בב' בחודש היה ועד אחד אומר בג' בחודש